

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
PLENUL

HOTĂRÂRE nr. 564

din 17 mai 2016

Cu raportul nr. 3174/IJ/1767/DIJ/714/DIP/11165/SI/2016, Inspecția judiciară a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii verificările efectuate ulterior sesizării președintelui Consiliului Superior al Magistraturii în legătură cu afirmațiile emise în spațiul public, în perioada 22-24 aprilie 2016, de către domnul Călin Popescu Tăriceanu, Președintele Senatului României.

Prin sesizarea menționată s-a solicitat ca, în urma verificărilor efectuate, să se stabilească dacă și în ce măsură prin afirmațiile domnului Călin Popescu Tăriceanu, Președintele Senatului României, a fost adusă atingere independenței sistemului judiciar în ansamblul său.

Analizând raportul Inspecției judiciare și documentele atașate, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

În cadrul emisiunii „Ediție de seară”, la postul de televiziune România TV, în ziua de 22 aprilie 2016, începând cu ora 22.00 s-au purtat discuții axate pe activitatea Direcției Naționale Anticorupție și pe hotărârea pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în dosarul cunoscut opiniei publice ca „Dosarul referendumului”.

Cu privire „la procesul domnului _____, domnul Călin Popescu Tăriceanu a afirmat că „...aici nu pot să fac decât o singură remarcă. Vă pot spune așa: din experiența mea politică, la început, când deschisesem ochii în politică și am avut discuții cu partide partenere din Europa și din lume, toți ne întrebau cum facem campania electorală și, mai ales cum organizăm ziua alegerilor și nu știam ce înseamnă organizarea zilei alegerilor. În toate țările, începând cu țările democratice europene și terminând cu SUA, unde nu cred că putem să punem sub semnul întrebării procesul democratic și regulile corecte consfințite de multă vreme, împământenite, după care se desfășoară campaniile, în ziua votului militanții partidelor se duc și mobilizează electoralul și aduc electoratul la vot.”

După intervenția realizatorului emisiunii, în sensul că „Numai la noi pare a fi infracțiune”, domnul Călin Popescu Tăriceanu continuă „La noi este cu totul altceva. Și dacă tot suntem în acest registru al discuțiilor, al DNA-ului și al exceselor care se petrec în România, am să vă spun ceva mie mi se pare, că DNA în România își pierde vremea, cu lucruri mărunte. Eu cred că, dacă vor să facă treabă adevărată, ar trebui să se ducă în SUA, unde ar trebui să îi aresteze pe toți fără să mai stea de vorbă, să îi adune într-un loc și să îi și impuște nejudecați, pentru că am observat, pe _____, candidatul PNL la alegerile pentru Primăria Bucureștiului, pentru ce a fost reținut _____ și acuzat?

La răspunsul realizatorului emisiunii „Pentru o așa-zisă intenție, nematerializată, practic.”, invitatul emisiunii afirmă „Nu. Orice campanie electorală în SUA, ați observat, bugetele de campanie se cifrează la ordinul miliardelor, am proprietatea cifrelor, de dolari, practică uzuală, dar și acolo și în Europa, este de a strânge fonduri de la donatori, de la sponsori, cum vreți să le spuneți. Și în România este o lege care permite acest lucru și nu văd unde este ilegalitatea. Să nu credeți cumva că în America cei care sunt sponsori și donatori sunt toți dezinteresați, vor numai așa să arate o mărinimie și o generozitate față de candidați.” ... „Deci, noi trăim într-o perioadă de excese permanente care nu au decât un singur efect, și anume, în loc să lăsăm electoralul să decidă care sunt cei care merită votul de încredere sau nu văd că aceasta selecție este făcută de alte instituții, care sunt, evident, nedemocratice și care interferează în jocul democratic.”

Într-un comentariu făcut la o declarație a Președintelui României referitoare la lupta împotriva corupției, domnul Călin Popescu Tăriceanu afirmă „Domnia sa văd că este foarte liniștit, i se pare că totul este perfect. Probabil că la un moment dat o să ajungă să vadă realitatea așa cum este ea, dincolo de această descriere dulcorată pe care ne-a făcut-o mai devreme care ne dă impresia că trăim într-un peisaj idilic și perfect. Dacă aș fi singular în această apreciere pe care o am, atunci sigur că cetățenii și-ar putea pune logic întrebarea cine are dreptate? Dar nu sunt singular în această apreciere, există societatea civilă care reacționează din ce în ce mai puternic, asociațiile judecătorilor, ale procurorilor chiar, asociații străine. ONG-uri care toate sesizează același lucru, și anume o interferență în lupta politică care este inacceptabilă, excese, numeroase abuzuri, care afectează drepturile și libertățile cetățenilor, nu mai vorbesc de această campanie electorală care este pur și simplu bulversată de deciziile care vin pe bandă rulantă. Uitați-vă ce s-a întâmplat în București, la numeroase sectoare în care candidații care erau și primari în funcție au fost scoși din cursă. Nu cred că mai poți, în atari condiții, să susții așa credibil ceea ce spunea președintele.”... „Noi nu vorbim de oprirea luptei împotriva corupției. Nu cred însă că cineva care are o minimă experiență politică poate să privească complet detașat. Și, în fine, sunt argumente numeroase, așa cum spuneam mai devreme, o serie de primari în funcție care sunt practic scoși din lupta electorală, alți candidați care sunt, uitați-vă. (de la București, ceilalți. Sectorul 3. s.a.m.d.”... „Cum este posibil, chiar acum în campanie electorală, să se declanșeze acțiuni împotriva lor, când faptele pentru care sunt acuzați sunt vechi de zece ani, de opt ani, de nouă ani?”

La întrebarea ziaristului „Domnule președinte, ținând seama de ajutorul neprecupețit pe care îl oferă DNA în selecția candidaților la alegerile locale, mai putem vorbi în România despre alegeri libere?”, domnul Călin Popescu Tăriceanu răspunde „Teoretic sunt libere, dar ele sunt orientate.”...” Nu mi-am imaginat că după 27 de ani o să ajungem să ne punem întrebări pe la colțuri, să șușotim, oamenii să discute cu temeri, oamenii să asiste câteodată speriați la ceea ce văd, ca un fel de întoarcere în trecut, în anii '50, în anii '60, când dominau frica, teroarea și când aparatul de represiune era cel care controla absolut totul.”

Referindu-se la relația dintre justiție și politic, domnul Călin Popescu Tăriceanu afirmă „...observăm că justiția devine un actor politic scăpat de sub orice formă de control democratic. Justiția iese din arhitectura binecunoscută și consacrată a echilibrului și controlului reciproc între puteri și justiția tinde să devină o supraputere în stat. Asta este realitatea. Cu toate că aici trebuie o mică corecție făcută. Noi, când vorbim de justiție, trebuie să vorbim despre instanță.”... „La noi nu justiția este problema, ci modul în care acționează, ceea ce toată lumea vede, această formulă sui generis DNA-SRI.”

În cadrul emisiunii „Punctul de întâlnire”, la postul de televiziune Antena 3, în ziua de 24 aprilie 2016, începând cu ora 19.00, realizatorul acesteia i-a cerut domnului Călin Popescu Tăriceanu opinia cu privire la „condamnarea lui _____”. În răspunsul la această întrebare, Președintele Senatului a afirmat, făcând trimitere la analiza unui ziarist, că „(și) după părerea lui, decizia luată de Înalta Curte nu este una juridică, ci este una politică.” ... „nu văd unde este vina lui _____ pentru că, în toate țările democratice, partidele își asumă acest rol de a comunica cu cetățenii și, în final, de a-i mobiliza și a-i aduce la vot. Și acest lucru se întâmplă în Europa democratică și în toată lumea liberală, inclusiv în SUA. La noi, acest lucru capătă o conotație penală și nu văd de ce, pentru că _____ atenției! - el nu este condamnat pentru fraudă electorală, nu s-au produs fraude la referendum, decât dacă considerăm că 7,4 milioane de oameni care au votat împotriva lui _____ au votat ca rezultat al mobilizării făcute de USL și de fapt ei aveau o altă opțiune. Cred că, în momentul acesta, oamenii care au fost la referendum și au votat pentru demiterea lui _____ sunt, pe bună dreptate, revoltați de această decizie a justiției care interferează în actul politic. Aici a fost vorba de exprimarea unei opțiuni politice și exact cum ați spus. Dacă acest lucru e condamnat, atunci ar fi trebuit mai degrabă să fie anchetată boicotarea care a fost o acțiune, așa spune, evidentă și contrară legii, de împiedicare a exercitării votului liber și democrat. Cred că asistăm la o răsturnare a normalității prin această decizie. Am stat și m-am uitat, am citit în zilele astea, să văd pentru ce este incriminat _____ Am văzut că sunt invocate sms-uri de mobilizare care au fost date la organizații, anumite decizii pe care PSD-ul le-a luat pentru a-și mobiliza electoratul... Nu

văd unde este ilegalitatea. Să știți că aceste lucruri țin de ABC-ul politicii și am mai spus-o în public și vreau să repet: când eram la începuturile carierei mele politice am avut o întâlnire cu reprezentanții unui partid politic din lumea democratică din Europa, care m-au întrebat cum se desfășoară ziua votului. Și eu le-am spus că în ziua votului reprezentanții noștri sunt în secțiile de votare și noi, care suntem candidați, era vorba de alegerile parlamentare, trecem pe la secțiile de vot să vedem dacă votul se desfășoară fără iregularități. Și m-a întrebat: bine, bine, asta e normal! Cum mobilizați electoratul la vot? - m-au întrebat. Și eu am răspuns: păi, noi nu mobilizăm. Asta era în 1990 sau 1992.”

„Este democratic să suni, să-i inviți să-ți dea votul, mai ales că îi știi că sunt simpatizanți, membri de partid s.a.m.d. Eu vreau să vă spun că la alegerile la care am participat la începuturi mi se întâmpla ca reprezentant în secția de votare să fie plecat nu știu unde că avea o cumetrie. Nu avea responsabilitatea și educația civică necesară ca să înțeleagă că votul lui este extrem de important. Fiecare vot contează și de aceea oamenii în țările astea se duc și își aduc membrii, simpatizanții s.a.m.d. și îi aduc la vot - asta este o chestiune care ține de ABC-ul politicii, pe care l-am învățat și eu atunci și care acum se practică și în România. Deci, ca să concluzionez: decizia cred că n-ar trebui să-l afecteze pe

și nici PSD. Eu cred că trebuie să arătăm o anumită determinare în a pune lucrurile în ordinea firească. Încep încet-încet să se producă la noi niște mulații care schimbă complet datele jocului democratic. La ce v-ați referit pare foarte aluziv, dar trebuie s-o spunem foarte clar. Selecția candidaților văd că nu mai este făcută de cetățeni. Este făcută, în final, de procurori, care stau și îi arestează pe unii. Îi anchetează în plină campanie și sigur că acest lucru induce și o anumită reacție din partea electoratului, dar și din partea candidaților. Să nu cumva să credeți că lucrurile astea rămân fără consecințe. Sunt foarte mulți candidați în țară, foarte mulți colegi de-ai mei care mi-au spus domnule, am avut dificultăți, sunt oameni care nu mai vor să candideze, nu mai vor să-și asume responsabilități pentru a nu se trezi anchetați de nu știu care procuror, de nu știu care instituții s.a.m.d. Lucrurile acestea nu se petrec nicăieri în lumea democratică, mai ales în contextul în care, vă dau niște exemple concrete. Chiar de București, da? Haideți la București. Primarul de la sectorul 2, primarul de la sectorul 3, _____, lista poate să continue - sunt oameni care sunt acuzați acum

pentru fapte petrecute cu ani și ani în urmă. Nu s-a întâmplat nimic opt ani de zile cu _____, de exemplu, sau cu primarul _____. Nu pot să spun că sunt.... nu cumva aveți cea mai mică bănuială că sunt vreun mare admirator al primarului _____ da? Păce parte și din alt partid politic, suntem în competiție, dar aici vorbim de principii. Cum să-l anchetezi pentru fapte petrecute în urmă cu opt, zece ani? Sau pe _____. Chiar acum. În plină campanie electorală, îl scoți din cursă. Lucrurile astea cred că trebuie să dea de gândit foarte serios decidenților politici și pe mine m-a surprins, nu vă ascund, declarația președintelui care privește aceste lucruri ca pe o normalitate. Mai mult decât atât, m-a deranjat foarte mult și atitudinea președintelui, care am înțeles, dacă știrea este autentică, că l-ar fi sunat pe _____ și i-ar fi cerut demisia.”

„Acum, în ceea ce privește al doilea aspect: convocarea la DNA. Eu am spus de foarte multe ori și chiar înainte am vorbit despre aceste coincidențe care nu sunt niște coincidențe, adică eliminarea unora din competitorii principali de pe scenă politică românească prin acțiunea instituțiilor de forță ale statului. Nu vreau să fac alte comentarii în ceea ce mă privește. Am văzut de foarte multe ori, de foarte multe ori că pozițiile mele au deranjat și Consiliul Superior al Magistraturii și chiar DNA. În cazul acesta, în cazul chemării mele la DNA, am semnalat faptul că fără ca eu să anunț, am și făcut un exercițiu să verific ce se întâmplă, să verific aspectul pe care l-am criticat de multe ori, și anume scurgerea informațiilor de la DNA către presă, care duc în final la crearea unei imagini asupra unor persoane publice care semnifică îndepărtarea prezumției de nevinovăție. Am vorbit de nenumărate ori de telejustiție s.a.m.d. Și am verificat de data asta pe propria piele, cum se spune. Am avut parte de un comunicat din partea DNA care spunea că, conform normelor deontologice, au dreptul să facă publice aceste informații din dosare după audierea martorilor. Iți bine, la mine nu a fost problema după. A fost problema că aceste informații s-au scurs înainte. Mi s-a părut chiar caraghios că comunicatul DNA practic îi autoincrimina, dar nu am făcut decât, a nu știu câta oară, să observ același lucru. Nu aceasta înseamnă statul de drept. Statul de drept înseamnă instituții care să apere drepturile și libertățile cetățenilor și, nu în ultimul rând, și demnitatea oamenilor, indiferent ca sunt oameni politici sau că sunt oameni obișnuiți. Și am văzut ce s-a întâmplat în cazul oamenilor

obișnuiți, cazul M. Re este edificator și emblematic pentru ceea ce se întâmplă în justiția din România. Îi bine, nu am să fac alte comentarii. Nu vreau să pozez în niciun fel de victimă în momentul de față. Ceea ce vă pot însă garanta este că această chemare a mea la DNA, în calitate de martor, nu-mi schimbă, în niciun fel, nici planurile politice, nici modul de acțiune politică, nici valorile și principiile pe care le-am susținut atâta vreme. Eu cred că trebuie, în România, restabilit echilibrul între puterile statului. În momentul de față, justiția încearcă să acapareze puterea în stat și deciziile politice, ceea ce este foarte grav, în detrimentul Parlamentului, care este singurul for democratic și ales de cetățeni, deci nu numai că este un for de dezbatere democratică, dar este singurul democratic. Țineți cont că celelalte instituții, atât executivul cât și justiția, sunt instituții numite. Eu cred că, în acest moment, acest echilibru este grav afectat și va trebui să restabilim acest echilibru, în baza principiului controlului și echilibrului reciproc al puterilor în stat. Justiția nu poate să funcționeze în afară puterilor în stat, nu poate să considere - așa cum se întâmplă în momentul de față - că poate să cenzureze deciziile politice, inclusiv ale Executivului, ale Parlamentului, poate să ne chestioneze pe noi - am văzut din partea DNA-ului acea formulare. Parlamentul să-și justifice deciziile: votul de respingere în cazul solicitărilor de arestare. Adică, cum? Sute de membri ai Parlamentului să facă fiecare o justificare? Nu! Constituția este foarte clară în acest sens și trebuie să subliniez următorul lucru, pentru că s-a încercat punerea Parlamentului, permanent, într-o lumină defavorabilă. Niciun moment Parlamentul nu a împiedicat cercetarea penală. Nu are cum. Ea poate să continue nestingherită. Parlamentul s-a opus arestărilor pe considerente politice, când a considerat, când a apreciat că acest lucru este excesiv. Are dreptul, prin Constituție, să o facă, în baza principiilor legale de imunitatea parlamentară, care și ea a fost interpretată defectuos. Imunitatea parlamentară nu este să îi protejeze pe parlamentari, ci să protejeze alegătorii, de a rămâne fără reprezentare în parlament. După cum vedem, fără imunitate parlamentară, probabil că astăzi, cred ca 20% din Parlament ar fi fost îndepărtat. Dar nu e problema numai a Parlamentului. E și problema cetățenilor, că rămân fără reprezentare. Ei le-au acordat votul acestor oameni, ca să-i reprezinte în Parlament, Ei bine cred că aceste lucruri fiind spuse... nu știu... poate ultimele decizii care au avut loc în această perioadă îi va

determina pe oamenii politici, din ce în ce mai mulți - văd că există un anumit sentiment în PSD de trezire la realitate. Pentru că mulți au crezut că o atitudine complăcută față de aceste excese și abuzuri îi va proteja. Da? Îmi bine eu cred că e nevoie de o conștientizare a situației grave către care ne îndreptăm și, prin urmare, mă aștept că, în perioada următoare - și mi-aș dori: nu știu dacă parlamentul acesta va mai fi în stare sau parlamentul viitor - să aibă o reacție conștientă, responsabilă, cumpătată, de a aduce corecțiile necesare pentru a pune instituțiile statului în același plan, pe picior de egalitate, care să asigure, până la urmă, funcționarea corectă a statului și protejarea libertăților cetățenești.”

„Corupția, ca atare, trebuie combătută, dar trebuie combătută cu mijloace legale, care să fie în respectul legilor și Constituției, nu flecare își ia putere de la sine și folosește mandate de ascultare pe siguranța națională pentru că nu știu ce primar din comună de 2000 de locuitori a făcut nu știu ce nelegalitate. Nu se poate! Lucrurile astea trebuie să înțelegem că dacă le permitem, atunci sigur că ele se extind și în alte zone și, până la urmă, viața și libertatea cetățenilor este pusă în pericol de aceste practici nelegitime.”

Pe _____ al domnului Călin Popescu Tăriceanu, în ziua de 22 aprilie 2016, la ora 9.10, au fost postate următoarele afirmații:

„Principiile statului de drept ne obligă să respectăm decizia oricărei instanțe judecătorești, cu precădere atunci când este una definitivă dar, în același timp, avem dreptul și chiar obligația să exprimăm un punct de vedere politic, mai ales că o facem pentru apărarea democrației și a pluralismului, aflate de multă vreme în România într-un pericol vizibil și notoriu.

Procesul intentat lui _____ ca și decizia ÎCCJ sunt acțiuni eminamente politice, ele reprezentând un unicat nedorit în lumea civilizată. Practici democratice devenite tradiționale au consacrat rolul partidelor de a mobiliza cetățenii la vot pe baza convingerilor politice și argumentelor conținute în programele și proiectele cu care liderii de partid se prezintă în campaniile electorale.

Dacă am lua drept model de comportament politic pentru viitor acuzațiile aduse lui _____ în dosarul „Referendum”, partidele ar fi paralizate și nu și-ar mai putea desfășura comunicarea cu cetățenii.

Aceste interpretări absolut originale sunt parte a unei acțiuni concertate, prin care în procesul alegerilor intervin instituții de forță ale statului care cenzurează de facto puterea politică, în loc ca lucrurile să stea invers. Am putea spune că sub lozinca luptei anticorupție, instituții de forță ale statului fac o preselecție nemaîntâlnită a candidaților și viitorilor aleși.

De multă vreme, am fost o voce singulară în a trage semnale de alarmă privind dezechilibrul puterilor în stat și acapararea nedemocratică a puterii politice de către forțele oculte. La semnalele mele, în marea ei majoritate, clasa politică s-a mulțumit cu rolul de spectator. Cred că, indiferent de apartenența politică, a venit momentul când trebuie să acționăm solidar pentru salvarea libertăților câștigate cu multe sacrificii la Revoluție.

Pe lângă aspectele menționate, condamnarea lui _____ în dosarul „Referendumul” poate induce în mod pervers la o concluzie revoltătoare: la referendumul din 2012, românii NU l-au vrut demis pe _____, pentru că în realitate _____ ar fi falsificat indirect rezultatele votului.”

Consiliul Superior al Magistraturii, potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, privind statutul judecătorilor și procurorilor, are dreptul și obligația de a apăra judecătoria și procurorii împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea.

Pentru a-și îndeplini în mod corespunzător atribuțiile, magistrații au nevoie de încrederea opiniei publice, iar această încredere poate fi afectată, atât de afirmații de genul celor analizate, dar și de modul de redare, interpretare și comentare în mass media a acestora, ce pun la îndoială independența și imparțialitatea judecătorilor, precum și credibilitatea justiției, ca sistem, fiind de natură să influențeze, în mod negativ, opinia publică cu privire la independența magistraților în cauză.

În statul de drept, justiția este socotită o putere alături de celelalte puteri ale statului, iar pentru aceasta este necesar să existe anumite garanții față de celelalte puteri ale statului, pentru a se evita politizarea și pentru a crea independența și imparțialitatea magistratului.

Articolul 1 pct. (4) din Constituția României consacră expres principiul separației și echilibrului puterilor legislativă, executivă și judecătorească.

Potrivit acestui principiu raporturile dintre legislativ, executiv și puterea judecătorească sunt condiționate de respectarea principiului independenței magistraților și supunerii lor numai legii, prevăzut de art. 123 din Constituție.

Dreptul la liberă exprimare, prevăzut de art. 30 din Constituție nu poate fi exercitat cu încălcarea principiului independenței judecătorului și supunerii lui numai legii, astfel cum este statuat prin dispozițiile art.124 din Constituție și ale art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, precum și cu încălcarea principiului independenței procurorilor statuat prin dispozițiile art. 64 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată și modificată.

Independența autorității judecătorești, care nu poate fi separată de cea a Ministerului Public, constituie elementul esențial al reformei din justiția română.

Referiri privind aceste principii se regăsesc și în reglementările internaționale:

- Principiile fundamentale referitoare la independența magistratului, adoptate la Milano, în anul 1985, și confirmate de Adunarea Generală a ONU, precizează la art. 1 că „independența magistraturii trebuie garantată de către stat și enunțată în Constituție sau altă lege națională, iar toate instituțiile guvernamentale sau altele trebuie să o respecte”. În cadrul aceluiași principii, la art. 2 se menționează că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”.

- Recomandarea (94) 12/13 octombrie 1994 a Comitetului de Miniștri al statelor membre privind independența, eficiența și rolul judecătorilor, dorind să promoveze independența sistemului judiciar, a elaborat mai multe reguli cu valoare de principiu.

Conținutul acestui principiu constă în obligația executivului și legislativului să se abțină de la adoptarea oricăror măsuri care ar putea submina independența judecătorilor.

Documentul prevede că sensul de „independența judecătorilor” nu se referă exclusiv la judecători, ci acoperă sistemul judiciar în întregime.

- Raportul Singhvi către Comisia drepturilor omului a ONU din 1987 (pct. 75), precizează că „principiile independenței și imparțialității sunt pietrele de fundament ale motivării și legitimității funcției judiciare în orice stat”.

- Convenția de la Havana pentru prevenirea crimei și tratamentul delicvenților, adoptată la Congresul al VIII-lea al ONU prevede, la pct. 4, că „statele veghează ca procurorii să-și îndeplinească atribuțiile profesionale în deplină libertate, fără a face obiectul unor intimidări, hărțuiri, fără a suferi ingerințe nefondate și fără a li se angaja, în mod nejustificat, responsabilitatea civilă, penală sau de altă natură”.

Independența nu este un privilegiu în interesul propriu al magistraților, ci în interesul statului de drept și al celor care caută și doresc înfăptuirea justiției. Aceasta îi este conferită magistratului în vederea protecției drepturilor persoanelor care apelează la justiție pentru a li se face dreptate și constă în responsabilitatea magistratului de a convinge, nu prin forța principiului autorității, ci a argumentelor raționale și temeinice, constituind astfel un mijloc de a asigura și păstra încrederea publicului în sistemul judiciar.

Principiul independenței justiției presupune independența fiecărui judecător în parte în exercitarea funcțiilor judiciare. Judecătorii trebuie să ia decizii în mod independent și imparțial și să poată acționa fără nici un fel de restricții, influențe nepotrivite, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități.

Având în vedere că imparțialitatea și independența judecătorilor sunt asigurate nu numai prin eliminarea intervențiilor directe pe parcursul soluționării unei cauze, ci și prin garantarea independenței sistemului judiciar în ansamblul său, condiție necesară asigurării dreptului la un proces echitabil, trebuie eliminată în acest scop orice intervenție inadecvată a celorlalte puteri în activitatea de judecată.

Libertatea de exprimare nu este absolută, aceasta fiind susceptibilă de anumite restrângeri, în ipoteza în care folosirea ei este îndreptată împotriva unor valori pe care statul le poate în mod legitim apăra, cum ar fi autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Referindu-se la restrângerea libertății de exprimare în scopul garantării autorității și imparțialității puterii judecătorești, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza „Braford c. Danemarca” a decis că „interesul de a proteja reputația și a asigura autoritatea magistraților este superior aceluia de a permite o discuție liberă asupra imparțialității acestora”.

Pentru a-și îndeplini în mod corespunzător atribuțiile, magistrații au nevoie de încrederea opiniei publice, iar această încredere ar putea fi afectată de afirmațiile care pun la îndoială capacitatea profesională, integritatea și imparțialitatea procurorilor și judecătorilor.

Articolul 10 paragraful 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului consacră libertatea de exprimare, arătând că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare și că acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza „Pager și Oberschlick c. Austria” a decis că „activitatea justiției nu poate fi discutată fără să se aibă în vedere anumite limite, pentru a nu submina autoritatea acesteia, comandament deosebit de important într-un stat de drept”.

Curtea a recunoscut că pot exista cazuri când este necesar ca puterea judiciară să fie protejată împotriva atacurilor distrugătoare, lipsite de fond serios, cu atât mai mult cu cât obligația de rezervă le interzice magistraților să reacționeze. În schimb, ea a subliniat importanța ca cetățenii să obțină informații privind funcționarea justiției, instituție esențială într-o societate democratică.

Judecătorii și procurorii, în vederea îndeplinirii corespunzătoare a atribuțiilor au nevoie de încrederea opiniei publice, iar această încredere ar putea fi afectată de afirmațiile care pun la îndoială independența lor.

Astfel cum a fost analizată, prin raportare la factorii de presiune ce o pot influența, independența a fost definită ca fiind capacitatea magistratului de a decide măsuri conform

legii, fără nicio intervenție externă, capacitatea de a conștientiza factorii externi ce influențează sau creează aparența unei influențe, precum și capacitatea de a respinge factorii de natură externă ce influențează sau creează aparența unei influențe.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii constată că afirmațiile descrise anterior vizează activitatea Direcției Naționale Anticorupție, a Înaltei Curți de Casație și Justiție și a sistemului judiciar în ansamblul său.

Domnul Călin Popescu Tăriceanu indică instituțiile sistemului judiciar, ca fiind „instituții de forță ale statului”, chiar și forme de „forță ocultă” sau „supraputeri în stat”, care se implică, prin excese permanente, în procesul electoral, nu lasă electoratul să decidă care sunt cei care merită votul de încredere, fac selecția candidaților, consideră Direcția Națională Anticorupție o instituție nedemocratică care interferează inacceptabil în jocul democratic, prin numeroase abuzuri care afectează drepturile și libertățile cetățenilor, cu consecința unei campanii electorale bulversate de deciziile care „vin pe bandă rulantă”, exemplifică situația unor primari în funcție care sunt scoși din lupta electorală datorită unor acțiuni declanșate împotriva lor pentru fapte vechi, din acest motive consideră alegerile doar teoretic libere, în realitatea fiind orientate, justiția devenind un factor politic scăpat de sub orice formă de control democratic.

Totodată, mai susține că selecția candidaților nu este făcută de cetățeni, ci de procurori, care îi anchetează pe unii și elimină competitori principali de pe scena politică, iar justiția încearcă să acapareze puterea în stat și deciziile politice.

Referitor la hotărârea pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în dosarul cunoscut opiniei publice sub denumirea „Dosarul referendumului”, domnul Călin Popescu Tăriceanu susține că decizia nu este una juridică, ci una politică, că nu vede unde este vina lui _____ că procesul a fost o acțiune eminamente politică, un unicat nedorit în lumea civilizată.

Din verificările efectuate de către Inspekția judiciară a rezultat că prin rechizitoriul emis la data de 27 septembrie 2013 în dosarul nr. _____ al Direcției Naționale Anticorupție, Secția de combatere a corupției s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale

și trimiterea în judecată a inculpatului

pentru săvârșirea infracțiunii

cu modificările și completările ulterioare, constând în aceea că, în calitate de secretar general al PSD, cu ocazia organizării și desfășurării referendumului din 29 iulie 2012, a uzat de influența și autoritatea sa în partid, în scopul obținerii unor foloase nepatrimoniale, de natură electorală, necuvenite pentru alianța politică USL (îndeplinirea cvorumului de participare cu ajutorul voturilor obținute în alte condiții decât cele legale). Inculpatul îndeplinea la momentul săvârșirii faptelor funcția de secretar general al PSD și fusese desemnat coordonator al campaniei electorale, deținând în această calitate autoritate și influență în raport cu ceilalți membri de partid.

Prin sentința penală nr. _____, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în dosarul nr. _____, în aplicarea art. 5 din Codul penal, în temeiul art. 13 din Legea nr.78/2000, a fost condamnat inculpatul _____ la pedeapsa de 1 an închisoare.

În temeiul art. 71 din Codul penal anterior, s-a aplicat inculpatului pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării drepturilor prevăzută de art. 64 alin. (1) lit. a) și b) din Codul penal anterior.

În temeiul art. 81 din Codul penal anterior, s-a dispus suspendarea condiționată a pedepsei de 1 an închisoare pe un termen de încercare de 3 ani, s-au pus în vedere inculpatului dispozițiile art. 83 din Codul penal anterior, iar în temeiul art. 71 alin. (5) din Codul penal anterior, executarea pedepselor accesorii s-a suspendat pe durata termenului de încercare.

Prin aceeași sentință penală, s-a mai dispus condamnarea, respectiv achitarea altor inculpați pentru infracțiuni electorale.

Prin decizia penală nr. _____, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători în dosarul nr. _____, s-a majorat pedeapsa aplicată inculpatului _____ la 2 ani închisoare și s-a menținut modalitatea de executare a pedepsei, termenul de încercare fiind majorat la 4 ani.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii constată că prin afirmațiile domnului Călin Popescu Tăriceanu este acreditată ideea instrumentării cauzelor penale în mod abuziv,

atât în faza de urmărire penală, cât și în cea de judecată, împrejurare de natură să afecteze independența procurorilor Direcției Naționale Anticorupție, judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție și, nu în ultimul rând, sistemului judiciar în ansamblul său, prin acreditarea ideii instrumentării cauzelor penale în mod abuziv, atât în faza de urmărire penală, cât și în cea de judecată.

Afirmațiile nereale și lipsite de orice suport obiectiv, conținute în comentariile referitoare la modalitatea în care sunt instrumentate dosarele politicianilor de către procurorii Direcției Naționale Anticorupție, urmăresc inducerea în conștiința opiniei publice a ideii implicării acestora în procesul electoral și sunt de natură să influențeze, în mod negativ, opinia publică cu privire la credibilitatea sistemului judiciar.

De asemenea, referirile privind modalitatea de aducere la cunoștința publicului a procedurilor judiciare în diferite stadii de instrumentare, imunitatea parlamentară sau metodele de supraveghere tehnică induc opiniei publice ideea instrumentării cauzelor penale cu rea credință, fără respectarea dispozițiilor legale.

În același registru de critică nefundamentată, se înscriu și afirmațiile domnului Călin Popescu Tăriceanu referitoare la instrumentarea dosarului cunoscut opiniei publice sub denumirea „Dosarul referendumului” în faza urmăririi penale, dar și la soluția pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în faza de judecată. Susținând că „decizia este una politică, că nu vede unde este vinovăția condamnatului, că procesul a fost o acțiune eminentamente politică, un unicat nedorit în lumea civilizată”, autorul afirmațiilor produce o culpabilizare, în spațiul public, a magistraților care au îndeplinit atribuții de serviciu în cauză, cu consecința afectării independenței acestora și a scăderii încrederii cetățenilor în sistemul judiciar.

Legalitatea și temeinicia unor măsuri luate de procuror și a soluțiilor pronunțate de instanțele judecătorești pot fi analizate numai în cadrul procesual prevăzut de lege, nefiind adecvată comentarea publică a acestora, întrucât existența unor procese în media poate avea efecte dăunătoare asupra independenței și imparțialității magistraților.

Având în vedere principiul *res judicata pro veritate habetur*, conform căruia o hotărâre rămasă definitivă este considerată că exprimă adevărul, prezumție ce nu poate fi

răsturnată decât în cadru jurisdicțional, printr-o cale extraordinară de atac, Plenul constată că prin afirmațiile făcute se acreditează ideea că hotărârea în discuție nu exprimă adevărul, că este politică, nefiind recunoscut astfel adevărul judiciar, stabilit în cursul procedurii judiciare. Lansarea unor astfel de afirmații, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare, aduce atingere nu doar independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor cauzei respective, dar afectează și independența sistemului judiciar în ansamblul său.

Maniera în care au fost făcute afirmațiile referitoare la „Dosarul referendumului”, întrebările retorice exprimate în cadrul emisiunilor și aprecierile negative față de alte dosare aflate în curs de soluționare privind politicieni, primari în funcție sau candidați, ori cetățeni obișnuiți (cazul R. 1) au avut ca efect imediat dezinformarea opiniei publice cu privire la modul de funcționare a sistemului judiciar, cu un impact profund negativ asupra justițiabililor, de natură a le afecta încrederea în actul de justiție și a amplifica nemulțumirile care, de altfel, sunt inerente în procedura judiciară.

Limbajul folosit și mesajele transmise sunt de natură a aduce atingere independenței justiției, în condițiile în care nu ar trebui să existe decât o singură măsură, și anume respectul față de lege, indiferent de persoană sau funcție.

Totodată, nu poate fi ignorată calitatea domnului Călin Popescu Tăriceanu, titularului afirmațiilor prezentate mai sus, respectiv demnitar de rang înalt, Președintele Senatului României.

Potrivit principiului separației puterilor în stat, un reprezentant al uneia din celelalte două puteri, nu are dreptul să extrapoleze nemulțumirile referitoare la instrumentarea unei anumite cauze asupra întregului sistem judiciar. În măsura în care procedează astfel, aduce atingere principiului constituțional al separației puterilor în stat, cu consecința afectării prestigiului justiției și implicit a independenței și reputației magistraților.

Așadar, rezultă că, prin afirmațiile făcute în spațiul public, domnul Călin Popescu Tăriceanu a depășit limitele admisibile ale discursului public. Susținerile făcute induc în rândul opiniei publice ideea că activitatea organelor judiciare nu se desfășoară în limitele

cadrului legal, subminează autoritatea judecătorească și aduc atingere independenței sistemului judiciar.

Printre constatările Mecanismului de Cooperare și Verificare, referitor la independența judiciară, s-a reținut că garantarea acesteia nu ar trebui să fie doar una expres prevăzută de lege, ci și asigurată și apărută, astfel încât societatea să poată avea încredere în faptul că sistemul judiciar își îndeplinește misiunea în mod imparțial și profesionist. Această încredere este periclitată atunci când există atacuri la adresa sistemului judiciar, atunci când activitatea organelor de urmărire penală este împiedicată sau atunci când hotărârile judecătorești sunt ignorate. Atacurile la adresa instituțiilor judiciare și a unor judecători și procurori pot avea efecte negative asupra independenței și imparțialității sistemului judiciar.”

Plenul apreciază că se impune apărarea justiției ca sistem, întrucât afirmațiile formulate în condițiile arătate sunt de natură a aduce atingere independenței, prestigiului și credibilității justiției, cu consecința subminării autorității acesteia, inclusiv a sistemului judiciar în ansamblul său.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 35 lit. f) cu referire la art. 30 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți;

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Declarațiile emise în spațiul public, în perioada 22-24 aprilie 2016, de către domnul CĂLIN POPESCU TĂRICIANU, Președintele Senatului României și președintele ALDE, sunt de natură a aduce atingere independenței, prestigiului și credibilității justiției, cu consecința subminării autorității acesteia, inclusiv a sistemului judiciar în ansamblul său.

Art.2 – Emiterea unui comunicat de presă de către Biroul de informare publică și relații cu mass-media din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Art.3 - Prezenta hotărâre se comunică Biroul de informare publică și relații cu mass-media din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și Inspecției judiciare.

Data în București, la data de 17 mai 2016

Președinte,

Judecător Mircea Aron

